

'Hé, wat doe jij nou?'

Je collega loopt bellend de trap af. Of je ziet op de bouwplaats iemand op een wel heel hoge ladder staan. Je weet dat het niet veilig is. Maar zeg je er ook wat van? En als je dat doet, hoe voorkom je dat je collega zich aangevallen voelt?

COLLEGA'S AANSPREKEN OP ONVEILIG gedrag. Het is een belangrijke pijler van ons safetybeleid. Dat klinkt logisch, maar blijkt in de praktijk nog niet zo eenvoudig. Want je denkt al gauw: waar bemoei ik me eigenlijk mee? En als je er iets van zegt, kan iemand zomaar kribbig reageren. Een collega aanspreken op zijn of haar onveilige gedrag is nog niet zo eenvoudig. Het is een kunst op zich. Gelukkig een kunst die je kunt leren. Rob Kuiten, Adviseur Bouw- en Arbeidsveiligheid bij de HSE Office, geeft er al jaren training over, als onderdeel van de training VCA-VOL Schiphol Specifiek. Hij deelt met jou de fijne kneepjes van het vak.

Tip 1 Neem een aanloopje

Als je een onveilige situatie ziet – of het nou op kantoor is, airside of de bouwplaats – heb je meestal de neiging het beestje maar direct bij de naam te noemen. Scheelt tijd, maar kan bij een ander wel rauw op z'n dak vallen. 'Ik hoor het vaak genoeg: hé, zo doen wij dat hier niet', vertelt Rob. 'Dat is wel erg kort door de bocht, mensen voelen zich dan al snel aangevallen. Neem eerst een aanloopje. Ga naar iemand toe en maak kennis. Wel even aan de 1,5 meter denken natuurlijk. Informeer naar z'n klus, toon

belangstelling voor het werk. En neem dan pas het bruggetje naar het verbeterpunt. Kost meer tijd, maar voorkomt een hoop chagrijn.'

Tip 2 Laat iedereen in z'n waarde

'Wat je echt moet vermijden is het opgeheven vingertje', zegt Rob. Hij ziet het soms mensen letterlijk doen. 'En dan zeggen ze er ook nog bij: 'Het is gevaarlijk hoor, wat je doet'. Dat is zo kleinerend. Ook al gedragen je collega's zich af en toe als kleuters, behandel ze niet zo. Laat mensen in hun waarde, wees respectvol en fatsoenlijk. Zo wil je zelf toch ook behandeld worden?'

Tip 3 Het gaat om de verpakking

Collega's aanspreken op hun gedrag. Het blijft een gevoelige affaire. Het mooiste is dan ook als een collega zelf inziet dat zijn gedrag onveilig is. Hoe je dat voor elkaar krijgt? Rob: 'Veel vragen stellen. Hoe doe je dit, hoe pak je dat aan en als er nou zus of zo gebeurt. Al pratende komt iemand er dan vanzelf achter dat hij niet veilig bezig is. Alleen heeft hij nu het gevoel dat hij er zelf mee komt en niet dat jij hem corrigeert. Samen kun je dan overleggen hoe het beter kan. Zo krijg je ook draagvlak voor een oplossing. Iemand aanspreken op z'n gedrag ligt altijd gevoelig, dat is nu eenmaal zo. Het is daarom zo belangrijk hoe je de boodschap brengt. Doe het positief, wees open en transparant. Humor wil ook nog weleens helpen, het doorbreekt de spanning.'

Tip 4 Kijk niet weg

Het is vaak het eerste wat bij de meeste mensen opkomt als ze een onveilige situatie zien: moet ik me hier wel mee bemoeien? 'Nou, zeker wel', meent Rob met volle overtuiging. 'Sterker nog: het is een morele verantwoordelijkheid. Het laat zien dat je om iemand geeft. Dat je het belangrijk vindt dat je collega gezond naar huis gaat aan het einde van de dag. Stel dat je niets zegt, en het gaat dan heel erg mis. Geloof me, daar ga je nog heel veel nachten van wakker liggen.' Nog niet overtuigd? Extra tip van Rob: google *I chose to look the other way*.

Tip 5 Waardeer het als een collega je aanspreekt

Het is de spiegel van tip 4: niet kribbig of geïrriteerd reageren als een collega je aanspreekt op je gedrag maar het juist waarderen. Het laat zien dat je collega om je geeft en je wilt behoeden voor letsel. Rob: 'Altijd een eyeopener tijdens de cursus. De eerste reactie op *They care about you* is meestal een beetje lacherig. Totdat het kwartje valt. 'Zo heb ik het nog nooit bekeken' hoor ik dan vaak.'

Tip 6 Geef eens een compliment

Volgens Rob is dit eigenlijk tip 1. 'Het is belangrijk om iemand aan te spreken als hij niet veilig werkt. Maar vooral ook als hij z'n werk wél veilig doet. Dat doen we nog veel te weinig, dat zouden we veel meer mogen doen. Want met een schouderklopje voor veilig werken zet je safety in de positieve hoek. En dat is nou precies waar we het willen hebben.' ✎